

Referat

Møde: Generalforsamling i Arkivforeningen
2010

Dato: 15. april 2010
Referent: Christian Larsen

Dato og tidspunkt: 13. april 2010

Sted: Rigsarkivet, Kalvebod Brygge

Deltagere: 19

1. Valg af dirigent.

Jørgen Mikkelsen blev valgt.

2. Valg af referent.

Christian Larsen blev valgt.

3. Bestyrelsens beretning ved formand Christian Larsen.

Formanden aflagde følgende beretning:

”Arkivforeningen har afholdt ti arrangementer om arkivfaglige og historiefaglige emner siden sidste generalforsamling.

Maj måneds arrangement var besøg i billedarkivet *Scanpix*, som både rummer et digitalt billedarkiv og et fysisk arkiv. Værter var Leif Altschul Jensen og Bodil N. Jensen. I det digitale arkiv, som både indeholder danske og udenlandske billeder, har antallet af lagrede billeder for længst passeret en million. Så der er gode muligheder for at finde lige det billede, man søger, om så det gælder sport, portrætter, kendisser, erhverv, krig og fred. Ellers kan man søge i det fysiske billedarkiv, som rummer en billedskat af dimensioner, ca. 15 millioner papirbilleder og ca. 4 millioner dias. De ældste billeder er fra begyndelsen af 1900-tallet. Under besøget hørte vi både om det digitale billedarkiv med indeksering og lagring i databaser og så smagsprøver, ligesom vi også fik en tur i kælderen, hvor det fysiske billedarkiv opbevares. Et meget spændende besøg.

I juni afholdte vi i samarbejde med Malmö Stadsarkiv og The Working Group on Archives and Human Rights within the International Council on Archives konferencen *Memory, Archives, and Human Rights*. Allerede i 2006 havde vi planer om et seminar, men af forskellige årsager blev det ikke til noget. I 2008 tog UNESCO's chefarkivar Jens Boel igen kontakt til Arkivforeningen, og sammen med Malmøs stadsarkivar Anna Svenson lykkedes det at få etableret kontakt til en række spændende oplægsholdere og at få rejst de nødvendige midler til konferencens gennemførelse. Formålet med konferencen, der blev holdt 4. og 5. juni, var at skabe opmærksomhed omkring relevansen og vigtigheden af arkiver i forbindelse med 1) kampen for menneskerettigheder og 2) do-

kumentation af menneskerettighedskrænkelser. Der var oplægsholdere fra Norden, Europa, Rusland, USA og Sydafrika, ligesom de cirka 60 deltagere kom fra alle verdensdele. Vi hørte om, hvordan arkiver er blevet anvendt og bliver anvendt rundt omkring i verden, både af samerne i Sverige, Franco-tidens ofre i Spanien og i Palæstina for at skabe en nation. Vi har planer om at udgive konferencebidragene i en publikation, der sandsynligvis udkommer i 2011.

I juni skulle vi også have haft vores årlige *sommerudflugt*, som i 2009 skulle gå til Slagelse. Imidlertid blev vi nødt til at aflyse udflugten på grund af for få tilmeldte. Der var 19 tilmeldte inkl. de to bestyrelsesmedlemmer, som var ansvarlige for udflugten. De få tilmeldte betød, at vi ikke engang ville kunne betale bussen, og at sommerudflugten ville ende med et underskud på cirka 3.000 kr. Derfor valgte vi at aflyse sommerudflugten.

Første arrangement efter sommerferien var et besøg på *Carlsberg Arkiv*, der dokumenterer bryggeriets historie fra grundlæggelsen til i dag. Arkivet, der rummer 3000 hyldemeter arkivalier foruden fotos, kunst, genstande osv., beretter om en af Danmarks mest kendte virksomheder. De ældste arkivalier daterer tilbage til slutningen af 1600-tallet og omfatter historien om familien Jacobsens virke inden for bryggeri gennem generationer. Arkivchef Ulla Nymand viste rundt i arkivet og fortalte om arkivets historie og arbejde, mens projektmedarbejder Claus Grønne berettede om arbejdet med at digitalisere familien Jacobsens arkiv, som arkivet har fået støtte til fra Carlsbergfondet.

Stadsarkivar Henning Bro fortalte i september om *Frederiksberg by og kommune 1858-2009*. Den 1. juli 1858 blev Frederiksberg Sogn udskilt fra det landkommunale fællesskab med Hvidovre Sogn og blev en selvstændig kommune med næsten samme kommunalstatus som landets købstæder. Med afsæt i det landbosamfund, som Frederiksberg stadig var i den første halvdel af det 19. århundrede, tegnede stadsarkivar Henning Bro de lange linjer i Frederiksberg by og kommunes historie i den sidste halvdel af 1800-tallet og op gennem det 20. århundrede. Som afrunding på foredraget fortalte Henning Bro kort om historien bag byen og kommunens arkivalske skatkammer – Frederiksberg Stadsarkiv, hvor vi fik lov til at se arkiverne.

I oktober handlede foredraget om *Christian 10*. Der knytter sig flere paradokser til Christian 10. som monark og menneske. Han indledte således sin regering i stærkt politiserende stil og var af den grund længe stærkt kontroversiel og i 1920 nær ved at sætte tronen over styr under Påskekrisen. Han endte imidlertid sine dage som det ultimative nationale samlingsmærke, lovprist fra det yderste venstre til det yderste højre. Under besættelsen 1940-45 kunne han tages til indtægt af både modstandsfolk og samarbejdspolitikere. I personlig omgang var han ofte brysk og afvisende, men vandt alligevel efterhånden ry som jævn og folkelig. Med udgangspunkt i studier i kongens omfattende dagbogsmateriale forsøgte Knud J.V. Jespersen at komme ind på livet af manden bag kongemasken og give en samlet vurdering af hans kongegerning og plads i monarkiets større historie.

Årets sidste arrangement var seniorforsker Tyge Krogh fra Rigsarkivet, der i november måned fortalte om *selvmordsmord* i 1700-tallet. I Nordeuropa florerede en særlig type mord, hvor morderen dræbte et uskyldigt offer for at blive henrettet. København var særligt hårdt ramt af disse mord. Tyge Krogh berettede om mordenes tilknytning til den evangelisk-lutherske tro, som den udtryktes i

henrettelsesceremonierne og i kirkens budskab til de dødsdømte. Danmark blev foregangsland i bekæmpelsen af disse mord, som samtidig blev et opgør med en vigtig side af den teokratiske statsreligiøsitet, som udgjorde en del af den evangelisk-lutherske kirkes særpræg i forhold til de øvrige kristne kirker.

Vi indledte 2010 med et besøg på Forsvarsakademiet, hvor pensioneret brigadegeneral Michael Clemmesen fortalte om hans forskningsprojekt: *Den lange vej mod 9. april 1940*. Han beskrev rødderne til projektet i 1980'erne og karakteren af hans daværende samarbejde med Rigsarkivets 3. Afdeling (Forsvarets Arkiver). Vi hørte derefter om grundlaget for og modningen af ideen indtil projektets formelle start i april 2006, for arbejdet med forskningsassistenter, med lokalarkiver og med Rigsarkivet, om de første resultater i form af publikationer samt det begyndende internationale samarbejde. I foredragets anden halvdel fulgte projektets "afsporing" to år senere til en omfattende undersøgelse af de "lange" rødder til 9. april.

I februar var vi på Kalvebod Brygge for at se *Rigsarkivets nye magasiner*. De nye magasiner er bygget af OPP Phil Arkivet A/S, der udlejer bygningerne til staten, et såkaldt OPP-samarbejde. Arkivchef August Eriksen fortalte engageret og spændende om de nye magasiner og om flytningen af knap 200 hyldekilometer arkivalier fra Rigsarkivets hidtidige fjernmagasin i Glostrup til de nye magasiner på Kalvebod Brygge. Efter foredraget var der rundvisning i de nye magasiner med de cirka 12,5 meter høje reoler og i de tilhørende kontorfaciliteter.

Museumsinspektør Janus Møller Jensen fra Nyborg Slot fortalte i marts om *Christian 2. og korstogene til Grønland*. I renæssancen deltog man i Danmark i kampen om først at finde søvejen til Indien ved at sende ekspeditioner mod nordvest som en del af tidens korstog. De førte ikke til noget og er derfor stort set glemt, eller de er fremhævet, fordi de mislykkedes. Men de var nøje planlagt på baggrund af den mest moderne historiske og kartografiske studier og indgik som et væsentligt led af kongemagtens selviscenesættelse. Janus Møller Jensen gav en spændende introduktion til korstogenes fortsatte betydning på tærsklen til Reformationen både politisk og ideologisk.

I aften har vi hørt seniorforsker Jørgen Mikkelsen fra Rigsarkivet berette om *byhistorie - en markedsplads for forskere*. Foredraget rummede en række betragtninger om at skrive byhistorie på lokalt, nationalt og internationalt niveau. Dette omfattede bl.a. en karakteristik af byhistoriske institutioner og nogle nyere strømninger i dansk og international forskning, en diskussion af vilkårene for at skrive bybiografier i Danmark og Norge samt nogle bemærkninger om at skrive synteser om byudviklingen i et enkelt land og for Europa som helhed.

Årets *sommerudflugt* finder sted 5. juni og går i år til Middelfart. Program for udflugten vil foreligge primo maj.

Ingen af sæsonens arrangementer havde været mulige, hvis det ikke var for de mange foredragsholdere, som i løbet af sæsonen har stillet op, fortalt om deres ekspertområder og givet det en arkivfaglig drejning. I skal have en stor tak for den beredvillighed, som Arkivforeningen møder, når vi spørger, om I vil bidrage til et arrangement. Samtidig skal der fra bestyrelsens side lyde en tak til mange medlemmer, som har deltaget i vores arrangementer. Vi kan oplyse, at der i denne sæson har

været 221 gæster til vores arrangementer (ekskl. konferencen i juni), hvilket giver i gennemsnit 27 deltagere pr. arrangement (Scanpix: 25. Carlsberg Arkiv: 30. Frederiksberg by og kommune: 25. Christian 10: 31. Selvmordsmord: 31. Den lange vej til 9. april: 25. Rigsarkivets nye magasiner: 28. Christian 2. og korstogene til Grønland: 26).

Endelig vil vi orientere om, at vi har indledt et samarbejde med vore nordiske søsterorganisationer, Svenska Arkivsamfundet, norske Arkivarforeningen og finske Arkistoyhdistys-Arkivföreningen. Vi indledte samarbejde i forbindelse med vores konference om arkiver og menneskerettigheder, hvor de nordiske arkivforeninger deltog som samarbejdspartnere. Og i oktober 2009 afholdt vi møde med de tre foreninger i København, hvor vi fortalte om vores respektive foreninger og drøftede hvilke muligheder, der er for et tættere samarbejde. På kort sigt aftalte vi at udveksle arrangementsprogrammer og andre nyheder, der kan være af gensidig interesse – på længere sigt at man kunne afholde seminarer og konferencer sammen. Vi vil naturligvis orientere jer, når der er nyt at berette på den nordiske front.

Ved sidste års generalforsamling var der bestyrelsesmedlemmer, som trak sig, og det samme er tilfældet i år. Adam Jon Kronegh valgte at udtræde i sommeren 2009 efter et lille års tid i bestyrelsen, mens Susanne K. Jensen træder tilbage i aften efter tre år i bestyrelsen, hvor vi har nydt godt af deres indsats. Til Susannes ledige post har vi fundet en god kandidat.

Vi kan allerede nu løfte sløret for efterårsprogrammet, som her skal nævnes i overskriftsform:

- August: Kogebogens historie v/ph.d.-stipendiat Caroline Nyvang, Københavns Universitet
- September: Fremtidens arkivvæsen v/rigsarkivar Asbjørn Hellum, Statens Arkiver
- Oktober: 1814 – adskillelse og fællesskab v/ph.d. Rasmus Glenthøj
- November: I pagt med Djævelen v/post.doc., ph.d. Louise Nyholm Kallestrup, Syddansk Universitet
- Januar 2011: Hitlers mænd i Danmark v/forskningschef, dr.phil. John T. Lauridsen, Det Kgl. Bibliotek”

Beretningen blev godkendt.

4. Kassererens beretning ved kasserer Susanne Krogh Jensen.

Susanne Krogh Jensen uddelte regnskab 2009/10 med specifikationer, som hun derpå gennemgik. Der var indtægter for 39.264,73 kr. og udgifter for 77.196,80 kr., hvilket gav et underskud på 37.932,07 kr. Det betød, at foreningens egenkapital nu udgjorde 65.603,59 kr., og at man var godt i gang med at nå det mål, som blev opstillet på generalforsamlingen forrige år: at nedbringe foreningens store egenkapital, som var nået op på 104.000 kr.

Revisoren havde godkendt regnskabet.

Regnskabet blev godkendt.

**5, Budget for 1.4.2010 - 31.3.2011 ved kasserer Susanne Krogh Jensen
Herunder fastsættelse af kontingent, som foreslås uændret kr. 100 / kr. 400.**

Susanne Krogh Jensen fremlagde budget for 2010/11, hvor der var regnet med indtægter for 31.500 kr. og udgifter for 43.200 kr. Sommerudflugten var sat op fra 7.500 kr. til 10.000 kr., mens særlige aktiviteter var blevet sat ned fra 15.000 kr. til 10.000 kr. De øvrige udgiftsposter var uændrede.

Budgettet blev godkendt.

Bestyrelsens forslag om uændret kontingentsats blev godkendt.

6. Beslutning om antallet af bestyrelsesmedlemmer, jf. vedtægternes § 9.

Bestyrelsens forslag om syv bestyrelsesmedlemmer og to suppleanter blev godkendt.

7. Valg af bestyrelse og suppleanter.

Anne Dorthe Suderbo (Region Hovedstaden), Birgitte Vedel-Larsen (Rigsarkivet), Camilla Müller Berg Christensen, Christian Larsen (Rigsarkivet), Ditte Vestergaard (Tårnby Stads- og Lokalarkiv), Lars Schreiber Pedersen (Frederiksberg Stadsarkiv), Michael Boel Winther (Egedal Kommunearkiv) og Ulf Kyneb (Rigsarkivet) blev genvalgt.

Susanne Krogh Jensen, Furesø Museer, ønskede ikke at modtage genvalg.

Som nyt bestyrelsesmedlem blev valgt Kim Nørøxe, Tårnby Stads- og Lokalarkiv.

8. Valg af revisor og revisorsuppleant.

Den nuværende revisor Jørgen Mikkelsen og den nuværende revisorsuppleant Niels Strandsbjerg blev genvalgt.

9. Evt.

Deltagerne evaluerede de steder, hvor Arkivforeningens arrangementer havde været afholdt.

Anne Dorthe Suderbo orienterede om sommerudflugten 5. juni, som går til Middelfart.